

חידון לפרשת נצבים

1. פרשתנו נפתחת בתאור בני ישראל הנצבים לפני ה'. צין עוד ארבעה מקומות בתורה שבהם אנשים מתארים "נצבים".
תשובה: א. בפרשת וירא נאמר על המלאכים שהגיעו אל אברהם אבינו, שהם "נצבים עליו".
ב. בפרשת ויגש - יוסף הצדיק מוציא מעליו את האנשים הנצבים עליו בשעת הגלוי בפני אחיו.
ג. בפרשת שמות - כשמשח ואהרן עוזבים את ארמון פרעה, הם נתקלים באנשים שהיו נצבים לקראתם מחוץ לארמון.
ד. בפרשת קרח נאמר על דתן ואבירם שהיו נצבים פתח אהליהם.
2. צין שני בעלי מקצועות עתיקים המופיעים בפרשתנו.
תשובה: חוטב עצים ושואב מים.
3. מה הקשר בין מלח, סדום ועמורה לפרשתנו? היכן מזכר מלח בתורה?
תשובה: משה רבינו, בדברו לבני ישראל, אומר להם שבדורות הבאים, כשיראו חלילה בחרבן הארץ, יראו "גפרית ומלח שרפה כל ארצה" והארץ תהפך כפי שנהפכו סדום ועמורה.
מלח מופיע אצל אשת לוט שנהפכה לנציב מלח.
בפרשת ויקרא התורה מצוה להוסיף מלח לכל קרבן.
בפרשת במדבר ברית העולם עם הכהנים מכנה "ברית מלח".
4. צין שלושה שמות של אנשים שמזכרים בפסוק אחד בפרשתנו בשני מקומות.
תשובה: אברהם, יצחק ויעקב – בדברים כ"ט, י"ב ובדברים ל', כ'.
5. מהן ארבע הערים שמזכרות בפסוק אחד בפרשתנו ובחמש בראשית?
תשובה: סדום, עמורה אדמה וצבויים בפרשתנו ובפרשת לך לך (בראשית י"ד ב' ח').
6. באיזה הקשר מזכר בפרשתנו "שרש"?
תשובה: משה רבינו משח את מי שחושב לעבד אלהים אחרים ל"שרש פרה ראש ולענה" (כ"ט י"ז).

7. לאיזה דבר בפרשה מתייחסים גם בזכר וגם בנקבה?
תשובה: ספר תורה מזכר בלשון נקבה (כ"ח ס"א) ובלשון זכר (כ"ט כ'), עין
רש"י במקום.

8. משה רבינו כרת ברית עם ישראל בערבות מואב. מתי זה קרה והיכן הדבר
מרמז בפסוק?
תשובה: בריתת הברית היתה ביום פטירת משה רבינו והיא נרמזת במלה
"היום" (כ"ט ט').

9. מי אלה שפנס משה רבינו? סדר אותם לפי הסדר המצין בפסוק.
תשובה: ראשי השבטים, הזקנים, השופטים, השוטרים, בני ישראל -
הגברים, הטרף, הנשים, חוטבי העצים ושואבי המים.

10. במה דומה מה שהיה בפרשתנו בכנוס משה רבינו למה שהיה בזמן יהושע בן
נון?
תשובה: בימי משה רבינו באו פנענים להתגיר. בזמן יהושע באו הגבעונים,
והם חוטבי העצים ושואבי המים.

11. "אתם נצבים". אומר המדרש ורש"י: הם פיוס לבני ישראל. למה היו זקוקים
בני ישראל לפיוס ובמה פיוסם?
תשובה: בני ישראל שמעו 98 קללות, הוריקו פניהם ואמרו - מי יכול לעמד
באלה? התחיל משה רבינו לפיוסם: "אתם נצבים היום" - אחר כל מה
שהכעסתם לפניו לא עשה אתכם פליה.

12. מה לומדים מהכתוב "וְאֵת אֲשֶׁר אֵינָנוּ פֹה עִמָּנוּ הַיּוֹם" (כ"ט י"ד)?
תשובה: שמשה רבינו הכניס לברית ולשבועה גם את הדורות הבאים שאינם
נמצאים היום.

13. מהו מקור המלה "כי בשרירות לבי אלד" ומה פרושה (כ"ט י"ז)?
תשובה: בשרירות - בראות לבי, מה שהלב רואה ורוצה לעשות.

14. איזה ענש יש במלים "למען ספות הרונה את הצמאה" (כ"ט י"ח)?
תשובה: שהקב"ה יוסיף את העברות שעשו בשוגג להעניש עליהם יחד עם
העברות שעשו במזיד (הרונה = שוגג. הצמאה = במזיד, בדעה ובתאוה).

15. מְתִי נֹאמֶר בַּתּוֹרָה "סֵפֶר תּוֹרָה הַזֹּאת" וּמְתִי נֹאמֶר "סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּה"?
תְּשׁוּבָה: בְּפָרְשַׁת כִּי תָבֹא מְדַבֵּר עַל הַתּוֹרָה, לָכֵן נֹאמֶר "הַזֹּאת", וּבְפָרְשַׁתנוּ
מְדַבֵּר עַל הַסֵּפֶר, לָכֵן נֹאמֶר "הַזֹּה".

16. יֵשׁ כָּלֵל יָדוּעַ - "כָּל יִשְׂרָאֵל עֲרָבִים זֶה לָזֶה". מִמְּתִי נִהְיוּ עֲרָבִים זֶה לָזֶה?
תְּשׁוּבָה: הָעֲרָבוֹת הַחֲלָה מְרַגֵּעַ שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַשְּׁבוּעָה עַל הָרָגִים וְהָרָג עֵיבָל (כ"ט
כ"ח).

17. לָפִי פָרוּשׁ רִשְׁיִי (כ"ו כ"ח) - עַל אֵילֹו עֲבֵרוֹת יֵשׁ עֲרָבוֹת וְעֹנֶשׁ, וְעַל אֵיזָה סוּג
עֲבֵרוֹת אֵין עֲרָבוֹת?
תְּשׁוּבָה: הָעֲרָבוֹת הֵיא עַל עֲבֵרוֹת גְּלוּיוֹת שֶׁמָּטַל עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַעֲרוֹן מִקְרָבָם,
אָבֵל עַל הַנִּסְתָּרוֹת אֵין עֲרָבוֹת.

18. מִהֵיכָן נִתֵּן לְהוֹכִיחַ כִּי גַם הַקֶּבֶץ"ה כְּבִיכּוֹל שְׁרוּי בְּגָלוֹת עִם יִשְׂרָאֵל?
תְּשׁוּבָה: שֶׁנֹּאמֶר "וְשָׁב ה' אֶלְקִיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ" וְלֹא נֹאמֶר "וְהָשִׁיב" (ל"א ג').

19. נֹאמֶר בַּפְּסוּק "כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" (ל' י"ד). מִדּוּעַ
בְּפִיךָ וְגַם בִּלְבָבְךָ?
תְּשׁוּבָה: הַדָּבָר מְרִמֵּז עַל תּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב וְתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה.

20. אַרְבָּעִים פְּסוּקִים כּוֹלֶלֶת כָּל הַסִּדְרָה. כַּמָּה מֵהֶם קָרָאנוּ בְּשָׁנִי וְחֲמִישִׁי וּבִשְׁשִׁית
שֶׁעָבְרָה?
תְּשׁוּבָה: 20 פְּסוּקִים עַד סוֹף פָּרָק כ"ט.

21. מִהֵגָלוֹת לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל לֹא בְּקָלוֹת נִעְתָּקִים, דָּבָר זֶה נִרְמֵז אֲצִלָּנוּ בַּפְּרָשָׁה
בַּפְּסוּקִים. יֵשׁ צֶרֶךְ בְּהַתְּעַרְבוֹת אֱלֹקִית בְּרוּרָה וְיִשְׁיָרָה. אֵיפֹה נִרְמֵז הַדָּבָר?
תְּשׁוּבָה: "וְשָׁב ה' אֶלְקִיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים".

22. הַשַּׁבָּת נִסִּים סִדְרָה שֶׁל שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת. מֵאֵילֹו נִבְיָאִים הַנְּחֻמּוֹת נִשְׁמָעוֹת, וּמֵה שֶׁמֶן
שֶׁל הַשַּׁבָּתוֹת?
תְּשׁוּבָה: כָּל שִׁבְעַת הַפְּטָרוֹת הַנְּחֻמָּה כְּתוּבוֹת בַּסֵּפֶר יִשְׁעִיָּהוּ, וְהֵן נִקְרָאוֹת "שִׁבְעַת
דְּנִחֻמָּתָא".

23. מהן הפטרות שבתות הנחמות בקצרה? (לאו דוקא לפי סדר)
תשובה: נחמו עמי, ותאמר ציון עזבני ה', עניה סערה, אנכי מנחמכם, רני
 עקרה, קומי אורי, שוש אשיש בה'.

24. אין צמחיה אף לא חרש - ובכל זאת מספר על טפול שרש. מהו הדבר?
תשובה: "פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט... פן יש בכם שרש
 פרה ראש ולענה" (כ"ט י"ז).

25. נתנה לנו תורה על מגש, הרוצה לקימה לקראתה אף יגש, יושיט את ידו כמלא
 האמה וישגרנה לאתר ויטעם טעמה. מהם הפסוקים המתארים זאת?
תשובה: "כי המצוה אשר אנכי מצוך היום... ולא רחקה הוא, לא בשמים הוא
 לאמר... ולא מעבר לים... כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו" (ל'
 י"א).